

Avizul Comitetului Economic și Social European privind propunerea de regulament al Parlamentului European și al Consiliului de modificare a Regulamentului (CE) nr. 1060/2009 privind agențiile de rating de credit

COM(2011) 747 final – 2011/0361 (COD)

(2012/C 181/13)

Raportor: **dl Viliam PÁLENÍK**

La 13 decembrie și respectiv 30 noiembrie 2011, în conformitate cu articolele 114 și 304 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, Consiliul și Parlamentul European au hotărât să consulte Comitetul Economic și Social European cu privire la

Propunerea de regulament al Parlamentului European și al Consiliului de modificare a Regulamentului (CE) nr. 1060/2009 privind agențiile de rating de credit

COM (2011) 747 final – 2011/269 (COD).

Secțiunea pentru uniunea economică și monetară și coeziune economică și socială, însărcinată cu pregătirea lucrărilor Comitetului pe această temă, și-a adoptat avizul la 7 martie 2012.

În cea de-a 479-a sesiune plenară, care a avut loc la 28 și 29 martie 2012 (ședința din 29 martie), Comitetul Economic și Social European a adoptat prezentul aviz cu 118 voturi pentru, 32 de voturi împotriva și 15 abțineri.

1. Concluzii și recomandări

1.1 Prezentul aviz a fost elaborat în urma adoptării propunerii Comisiei destinate eradicării unor carențe grave în materie de transparență, independență, conflict de interese și calitatea procedurilor folosite în stabilirea ratingurilor și a procedurilor de rating. CESE salută faptul că regulamentul propus are ca obiectiv eliminarea acestor probleme, însă consideră că reacția Comisiei la situația ivită este tardivă și că nu merge suficient de departe.

1.2 Agențiile de rating de credit joacă un rol important în cadrul piețelor financiare globale, deoarece mulți actori ai pieței folosesc ratingurile lor. Astfel, ele au o influență substanțială asupra luării unor decizii avizate în materie de investiții și de natură financiară. Din acest motiv, este esențial ca ratingul de credit să aibă loc în conformitate cu principiile integrității, transparenței, responsabilității și buneii guvernante, la care reglementarea în vigoare cu privire la agențiile de rating de credit contribuie deja în mod semnificativ.

1.3 În opinia CESE, piețele nu sunt capabile să se autoreglementeze, de aceea este esențială introducerea celor mai stricte reguli posibil, însoțite de o aplicare și un control pe măsură. Cu toate acestea, propunerea nu oferă nicio indicație clară cu privire la modul în care trebuie aplicată reglementarea. În plus, CESE nutrește serioase îndoieli cu privire la ideea că doar printr-o înăsprire a reglementării se pot obține rezultatele dorite. De fapt, aceasta ar contribui și mai mult la diminuarea responsabilității diverselor organisme de supraveghere, care, dimpotrivă, ar trebui să fie mai implicate în evaluarea judecăților emise de agenții.

1.4 În opinia CESE, dimensiunea europeană, așa cum este ea prezentată în regulamentul propus, trebuie consolidată pe cât posibil prin negocieri la nivelul G20 în vederea implementării de către aceste țări a unor norme similare, pentru a se asigura coerența la nivel mondial.

1.5 Pentru a se asigura o gamă mai largă de ratinguri de credit, propunerea instituie o rotație obligatorie a agențiilor care le oferă. CESE se întreabă însă în ce măsură această regulă va genera rezultatul dorit.

1.6 În opinia Comitetului, una dintre problemele fundamentale este credibilitatea ratingurilor furnizate de agenții care își au, în majoritate, sediul în SUA și sunt expuse unei multitudini de conflicte de interese. De aceea, CESE solicită Comisiei înființarea unei agenții europene de rating, care să fie independentă și să poată acorda ratinguri datorilor suverane respectând interesul comun. De asemenea, agențiile de rating și-au pierdut din credibilitate și din pricină că nu au prevăzut întotdeauna anumite evoluții. În pofida unor semne clare din partea pieței și a tendințelor economice, acestora le-a lipsit capacitatea sau voința de a identifica la timp unele riscuri de investiții și deci, în multe situații, nu și-au îndeplinit funcția esențială.

1.7 Tocmai din pricină că agențiile sunt incapabile să prevadă corect evoluțiile viitoare și, în primul rând, pentru că ratingul de credit are adesea un caracter de profeție care își determină propria împlinire, trebuie examinată mai în detaliu insuficiența transparenței a metodelor folosite de agenții în stabilirea ratingurilor.

1.8 CESE are îndoieli grave cu privire la independența ratingurilor furnizate, în special din pricina mecanismului „emitentul plătește”. Mai mult decât atât, este convins de parțiala lor dependență. Evident, emitentul are tot interesul să obțină ratingul cel mai ridicat posibil, ceea ce generează îndoieli cu privire la independența ratingului acordat, în spatele căruia se ascunde adeseori o manevră speculativă dictată de un efect scontat al anunțului.

1.9 Este de importanță vitală ca toate punctele abordate în această propunere să fie discutate și să se acționeze în privința lor. Trebuie să se asigure respectarea lor atât la nivelul UE, cât și la nivel național. În opinia Comitetului, va trebui să se aloce AEVMP mijloacele necesare pentru a asigura această respectare.

1.10 În acest sens, CESE salută modificările referitoare la răspunderea civilă a agențiilor de rating și îndeamnă Comisia să îmbunătățească protecția efectivă a consumatorilor de produse financiare prin crearea unor căi de atac eficiente, care să le permită acestora să-și exercite drepturile și să obțină despăgubiri, menținându-se totodată sancțiunile impuse agențiilor de către organismele de supraveghere.

1.11 Conflictul de interese rămâne o problemă fundamentală, iar propunerea conține mai multe măsuri pentru soluționarea lui. CESE subliniază însă încă o dată că acestea nu sunt suficiente pentru a realiza obiectivul avut în vedere. Motivul acestei nereușite este modelul „emitentul plătește”, în special atunci când este vorba de emiterea de ratinguri și ratinguri de țară la cerere. Ratingurile și prognozele negative cu privire la datoriile suverane sunt avantajoase pentru cumpărătorii de obligațiuni, datorită ratelor dobânzii și a primelor de risc mai ridicate. În unele cazuri, dacă acești cumpărători de obligațiuni sunt tocmai „emiițatorii” care plătesc ARC pentru evaluarea instrumentelor lor financiare, aceasta ar putea genera un conflict de interese.

1.12 CESE salută nu numai efortul de a pune capăt unei game întregi de probleme (transparentă, conflict de interese, independență și concurență) și de a supraveghea mai strict modul de operare a agențiilor de rating (actori principali pe piețele financiare), ci și faptul că regulamentul din 2011 abordează totodată alte chestiuni importante, în special crearea unui cadru european pentru monitorizarea agențiilor de rating (¹).

1.13 CESE consideră în orice caz că chestiunea agențiilor de rating reprezintă nu doar o chestiune de natură juridică, ci, mai degrabă, una politică. Prin urmare, cel mai bun mod de a proteja datoria suverană de consecințele, adesea nefaste, ale opiniilor agențiilor, pe lângă reguli mai bune și limitate, este:

- să li se interzică emiterea de opinii asupra datoriei suverane;
- să fie extins mandatul BCE, echivalându-l cu cel al tuturor celorlalte bănci centrale din lume, eliminându-se astfel dezavantajul actual;
- să fie îmbunătățită gestionarea actuală a datoriei suverane din zona euro (avizul ECO/307 – CESE 474/2012).

(¹) Avizul CESE pe tema Agenției de rating de credit, JO C 54, 19.2.2011, p. 37.

2. Expunere de motive

2.1 Criza actuală a creditului, în curs de acutizare, se află în relație cu criza bancară anterioară, care a fost cauzată de erori grave în materie de reglementare și de supraveghere a instituțiilor financiare și la care Comunitatea Europeană a reacționat rapid și adecvat prin adoptarea Regulamentului (CE) nr. 1060/2009. Această nouă criză evidențiază necesitatea îmbunătățirii în continuare a eficacității mai multor activități din domeniul reglementării și supravegherii instituțiilor financiare. Regulamentul (CE) nr. 1060/2009 privind agențiile de rating de credit stabilește reguli stricte de comportament pentru aceste agenții, cu obiectivul primar de a atenua posibilele conflicte de interes și da a asigura calitatea ridicată și transparența ratingurilor și a proceselor de rating.

2.2 Nu trebuie uitat că agențiile de rating de credit nu sunt capabile să prevadă evoluții viitoare reale, ceea ce înseamnă că au de-a dreptul un impact nefast asupra economiilor țărilor. Lista agențiilor dubioase este lungă, deci iată numai câteva exemple.

- În 1975, orașul New York a primit un rating foarte favorabil în ajunul declarării falimentului (încetarea plăților);
- Puțin mai târziu, *Standard and Poor's* i-a asigurat pe investitori că economia *Orange County* (California) este sănătoasă și bine gestionată, în pofida faptului că 2 miliarde de dolari dispăruseră ca prin farmec din cauza speculațiilor cu derivate. Agenția s-a confruntat ulterior cu numeroase procese civile (²);
- Cazuri similare au implicat fondul de investiții speculative *Long Term Capital Management*, *Bank of Credit and Commerce International (BCCI)*, colapsul băncilor de economii din SUA și prăbușirile frauduloase ale *Enron*, *Worldcom*, *Tyco* etc și *Lehman Brothers* (³);
- Înainte de criza financiară, agențiile acordau chiar și celor mai suspecte derivate ipotecare (subprime) un rating de AAA, ceea ce i-a convins pe investitori – inclusiv fondurile de pensii – să cumpere astfel de produse în cantități mari (⁴);
- Înainte de declanșarea crizei financiare în 2008, agențiile de rating au acordat în mod unanim ratingurile cele mai înalte unor bănci și fonduri care dețineau titlurile cele mai lipsite de valoare (concepute de speculanți), cum a fost cazul societății de asigurări *AIG* (⁵);
- În decembrie 2009, de exemplu, *Standard and Poor's* acorda datoriei Greciei un standard A – același cu cel al Estoniei, care se pregătea să intre în zona euro la momentul respectiv (⁶).

(²) Ibrahim Warde, „Ces puissantes officines qui notent les Etats”, *Le Monde diplomatique*, februarie 1997.

(³) Marc Roche, „Le capitalisme hors la loi”, Editura Albin Michel 2011, p. 70.

(⁴) Joseph E. Stiglitz, „Le triomphe de la cupidité”, *Les limes qui libèrent* 2010, p. 166.

(⁵) Hervé Kempf, „L'oligarchie ça suffit, vive la démocratie”, *Éditions du Seuil*, Paris 2011, p. 72.

(⁶) Idem.

2.3 În prezent, când întreaga Europă suferă din cauza crizei datoriilor și unele țări se află la limita falimentului, va fi extrem de important ca Comisia să facă tot ce-i stă în putere pentru a favoriza redresarea economiei. Prezenta propunere este un instrument bine adaptat consolidării acestui efort, însă trebuie să fie mai ambițioasă.

2.4 Propunerea este insuficientă în abordarea ratingurilor datoriilor suverane – fără a mai spune că însuși rostul acestor ratinguri poate fi pus sub semnul întrebării, dat fiind că țări cu același rating ajung în cele din urmă să plătească totuși rate ale dobânzii diferite. De aici și întrebarea – încă nerezolvată – a valorii politice a acestor ratinguri ale unor agenții.

2.5 În raportul său de consultare ⁽⁷⁾, rezultat al unui exercițiu de consultare publică în cursul anului 2010, Comisia Europeană a prezentat opțiunile pentru soluționarea problemelor legate de încrederea excesivă în ratinguri a participanților de pe piață și a atras atenția asupra necesității de a introduce evaluări independente ale riscurilor de creditare efectuate de firme de investiții, de sprijinire a unei concurențe sporite pe piața ratingului de credit, de introducere a răspunderii civile pentru agențiile de rating de credit și asupra opțiunilor pentru rezolvarea potențialelor conflicte de interese rezultate din utilizarea modelului „emitentul plătește”.

2.6 Mai mulți respondenți la consultarea publică organizată de Comisia Europeană între 5 noiembrie 2010 și 7 ianuarie 2011 și-au exprimat îngrijorarea cu privire la încrederea excesivă sau chiar acordată în mod mecanic ratingurilor de credit și și-au afirmat totodată sprijinul pentru o reducere treptată a referințelor la ratingul de credit în legislație. În același timp, ei au subliniat faptul că găsirea unor instrumente corespunzătoare cu care să fie înlocuite ar reprezenta o parte importantă a căutării unei soluții adecvate.

2.7 Parlamentul European, care a elaborat o rezoluție nelegislativă cu privire la agențiile de rating de credit la 8 iunie 2011 ⁽⁸⁾, a susținut de asemenea nevoia îmbunătățirii cadrului de reglementare pentru agențiile de rating de credit și a adoptării unor măsuri corespunzătoare pentru reducerea încrederii excesive în ratingurile de credit.

2.8 Consiliul European din 23 octombrie 2011 ⁽⁹⁾ a conchis că o consolidare a reglementării financiare rămâne o prioritate cheie pentru UE și a salutat faptul că s-a realizat mult începând din 2008 în materie de reformare a cadrului de reglementare și supraveghere, însă a solicitat menținerea eforturilor pentru a identifica și a aborda slăbiciunile sistemului financiar spre a preîntâmpina eventuale crize viitoare.

2.9 La nivel internațional, în octombrie 2010, Consiliul pentru Stabilitate Financiară (FSB) a emis principii pentru reducerea dependenței autorităților și a instituțiilor financiare de ratingurile elaborate de agențiile de rating de credit ⁽¹⁰⁾. Susținut de Summit-ul G20 de la Seul din noiembrie 2010, aceste principii solicită înlăturarea sau înlocuirea referirii la astfel de ratinguri în legislație acolo unde sunt disponibile

standarde alternative adecvate de estimare a bonității și ca investitori să trebuiască să-și elaboreze propriile evaluări ale bonității.

2.10 Din aceste motive, Regulamentul (CE) nr. 1060/2009 privind agențiile de rating de credit trebuia amendat, mai ales pentru a se reduce potențialele riscuri legate de încrederea excesivă acordată de participanții la piață ratingurilor de credit, nivelul ridicat de concentrare a pieței ratingurilor de credit, stabilirea răspunderii civile a agențiilor de rating față de investitori, conflictele de interese legate de modelul „emitentul plătește” și structura de acționariat a agențiilor de rating de credit.

3. Sinteza modificărilor aduse Regulamentului (CE) 1060/2009

3.1 *Extinderea domeniului de aplicare a regulamentului pentru a include perspectivele de rating:*

3.1.1 Propunerea Comisiei extinde domeniul de aplicare a regulilor privind ratingurile de credit pentru a include, atunci când este cazul, și „perspectivele de rating”. Importanța perspectivelor de rating pentru investitori și emitenți, precum și impactul acestora asupra pieței, este comparabilă cu importanța și efectele ratingurilor de credit, iar agențiilor de rating de credit li se cere, în mod specific, să facă cunoscut momentul în care este așteptată o schimbare a ratingului de credit.

3.2 *Modificări în ceea ce privește utilizarea ratingurilor de credit*

3.2.1 Propunerea de regulament privind agențiile de rating de credit adaugă, de asemenea, o prevedere care obligă anumite instituții financiare să-și desfășoare propriile estimări ale riscului de credit, cu scopul de a reduce bazarea excesivă sau automată exclusiv pe ratinguri de credit externe în procesul de evaluare a bonității activelor.

3.3 *Modificări în ceea ce privește independența agențiilor de rating de credit*

3.3.1 Independența agențiilor de rating de credit în cadrul modelului actual de tip „emitentul plătește” trebuie consolidată în așa fel încât să se sporească nivelul de credibilitate a ratingurilor de credit.

3.3.2 Unul dintre aspectele sub care este consolidată independența prin eliminarea conflictelor de interes este regula că orice acționar sau membru al unei agenții de rating de credit care deține o cotă de cel puțin 5 % din acțiunile acestei agenții nu poate deține o cotă de 5 % sau mai mult în nicio altă agenție de rating de credit, cu excepția cazului în care agențiile respective sunt membre ale aceluiași grup.

3.3.3 Este introdusă o regulă de rotație pentru agențiile de rating de credit angajate de un emitent să acorde un rating fie emitentului însuși, fie instrumentelor sale de datorie. Agenția de rating de credit aflată la încheierea contractului este, de asemenea, obligată să transmită toate documentele care conțin informații relevante agenției de rating care preia contractul.

⁽⁷⁾ http://ec.europa.eu/internal_market/securities/docs/agencies/summary-responses-cra-consultation-20110704_en.pdf.

⁽⁸⁾ <http://www.europarl.europa.eu/oeil/FindByProcnum.do?lang=en&procnum=INI/2010/2302>.

⁽⁹⁾ http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdta/en/ec/125496.pdf.

⁽¹⁰⁾ http://www.financialstabilityboard.org/publications/r_101027.pdf.

3.3.4 În același timp, este adaptată regula cu privire la rotația internă a personalului pentru a preîntâmpina transferarea analiștilor de la o agenție de rating de credit la alta împreună cu dosarul unui client.

3.3.5 O agenție de rating de credit nu ar trebui să acorde ratinguri de credit în cazul în care există conflicte de interese create de implicarea unor persoane care dețin mai mult de 10 % din capitalul sau drepturile de vot ale agenției sau care dețin o altă poziție importantă.

3.3.6 Persoanele care dețin mai mult de 5 % din capitalul sau din drepturile de vot ale agenției de rating de credit și persoanele care dețin alte poziții importante nu ar trebui să aibă dreptul de a oferi consultanță sau servicii entității care face obiectul ratingului.

3.4 *Modificări în ceea ce privește publicarea de informații privind metodologiile agențiilor de rating de credit, ratingurile de credit și perspectivele de rating*

3.4.1 Se propun proceduri pentru pregătirea unor noi metodologii de rating sau pentru modificarea celor existente, iar în acest proces ar trebui integrată consultarea părților implicate. Ca autoritate competentă, AEVMP va evalua adecvarea noilor metodologii propuse la criteriile actuale și utilizarea acestor metodologii nu va fi permisă decât după aprobarea lor de către AEVMP.

3.4.2 Dacă se găsesc erori în metodologii, agențiile de rating de credit ar trebui să aibă obligația de a le elimina și de a informa AEVMP, entitățile care fac obiectul ratingului și publicul larg de existența acestor erori.

3.4.3 Emitentul va trebui informat cu privire la principalele motive ale evaluării cu cel puțin o zi lucrătoare întregă înainte de publicarea unui rating sau a unei perspective de rating, pentru a-i oferi posibilitatea să detecteze eventuale erori în evaluarea ratingului.

3.4.4 Agențiile de rating de credit ar trebui să facă publice informațiile cu privire la toate entitățile sau instrumentele de datorie supuse atenției lor spre primă evaluare sau pentru evaluarea preliminară a ratingului.

3.5 *Modificări legate de ratingurile suverane*

3.5.1 Într-un efort de îmbunătățire a calității ratingurilor de credit ale datoriilor suverane, regulile cu privire la acestea vor deveni mai stricte, iar frecvența estimării acestora va crește la cel puțin o dată la șase luni.

3.5.2 Pentru a spori transparența și a ridica nivelul de înțelegere în rândul utilizatorilor, agențiile de rating de credit ar trebui să fie obligate să publice un raport recent de cercetare la fiecare emiter și modificare de ratinguri suverane.

3.5.3 Agențiile de rating de credit vor furniza, de asemenea, date dezaggregate cu privire la profitul lor, inclusiv date cu privire la comisioanele percepute pentru fiecare clasă de active. Aceste informații ar trebui să permită și elaborarea unei estimări cu privire la măsura în care agențiile de rating de credit își folosesc propriile resurse pentru emiterea de ratinguri suverane.

3.6 *Modificări în ceea ce privește comparabilitatea ratingurilor de credit și comisioanele percepute pentru ratingurile de credit*

3.6.1 Toate agențiile de rating de credit vor fi obligate să-și comunice ratingurile AEVMP, care va publica ratingurile

disponibile pentru instrumente de datorie sub forma unui Indice european de rating (EURIX).

3.6.2 AEVMP va avea posibilitatea să elaboreze proiecte de standarde tehnice pentru Comisie cu privire la o scară de rating armonizată. Toate ratingurile vor urma aceeași scară, garantându-se posibilitatea unei comparări mai ușoare a ratingurilor.

3.6.3 Comisiunile percepute pentru acordarea ratingurilor trebuie să aibă caracter nediscriminatoriu și necondiționat, adică trebuie să se bazeze pe costurile reale și pe transparență în ceea ce privește stabilirea prețurilor și nu trebuie să depindă de rezultatul evaluării. Agențiile de rating de credit ar trebui să furnizeze o listă anuală a comisioanelor percepute clienților pentru fiecare serviciu.

3.6.4 AEVMP ar trebui, de asemenea, să desfășoare activități de monitorizare privind concentrarea pieței, riscurile pe care le implică aceasta și impactul asupra stabilității generale a sectorului financiar.

3.7 *Modificări privind răspunderea civilă a agențiilor de rating de credit față de investitori:*

3.7.1 În noile prevederi Comisia propune deschiderea posibilității de a introduce o acțiune în despăgubire împotriva agențiilor de rating de credit în cazul încălcării intenționate sau prin neglijență gravă a oricăreia dintre obligațiile ce le sunt impuse prin regulamentul privind agențiile de rating de credit, în cazul în care încălcarea a afectat un rating de credit în care investitorul a avut încredere.

3.8 *Alte modificări*

3.8.1 Cu privire la anumite puncte privitoare la agențiile de rating de credit, domeniul de aplicare a regulamentului este extins după caz pentru a include agențiile de rating „certificate” cu sediul în țări terțe.

4. Observații generale

4.1 Propunerea Comisiei aduce modificări adecvate actualului Regulament al Parlamentului European și al Consiliului (CE) nr. 1060/2009, mai ales în ceea ce privește încrederea excesivă acordată de participanții la piața ratingurilor de credit, nivelul ridicat de concentrare a pieței ratingurilor de credit, răspunderea civilă a agențiilor de rating față de investitori, conflictele de interese legate de modelul „emitentul plătește” și structura de acționariat a agențiilor de rating de credit. Cu toate acestea, Comitetul observă că, pe alocuri, regulamentul nu intră în suficiente detalii, iar unele porțiuni sunt vagi. Are încredere că, acolo unde este posibil și de dorit, versiunea finală a regulamentului va fi mai specifică, mai clară și mai puțin ambiguă.

4.2 CESE își pune întrebări cu privire la fiabilitatea viitoare a unor evaluări de credit elaborate pe cont propriu și, prin urmare, de încrederea care le va fi acordată acestora. Aceasta deoarece, în situația actuală, ratingurile care se bucură de cea mai mare încredere sunt cele stabilite de agenții cu sediul în afara UE. Dacă instituțiile financiare continuă să se bazeze pe ratingurile acestora, regulamentul propus este sortit eșecului. În același timp, modul în care Comisia intenționează să facă obligatorie elaborarea unor astfel de evaluări rămâne de discutat.

4.3 Aceeași opinie se aplică și regulii de rotație propuse: chiar dacă această regulă ar urma să dea naștere unei noi agenții pentru lărgirea gamei de opinii, se poate presupune că această nouă agenție va fi influențată de opiniile agențiilor care funcționează deja și că diversitatea de opinii așteptată nu se va materializa.

4.4 CESE are îndoieli foarte serioase cu privire la independența ratingurilor acordate, mai ales din pricina mecanismului „emitentul plătește”, inclusiv în cazul ratingurilor de țară, care influențează ratele dobânzilor plătite de state instituțiilor financiare și altor cumpărători ai datoriei lor. CESE propune, de aceea, ca Comisia să abordeze modul de funcționare a piețelor financiare în întregul lor și reglementarea lor mai strictă.

4.5 CESE susține controlarea modului de remunerare a analiștilor și disocierea acestei remunerări de rezultatele ratingului. Cu toate acestea, nu este clar care sunt măsurile exacte pe care ar trebui să le ia AEVMP pentru a monitoriza gradul de respectare a acestei propuneri. De aceea, Comitetul propune ca această problemă să fie studiată mai amănunțit.

5. Observații specifice

5.1 CESE își reiterează observația că trebuie asigurată respectarea cadrului legal stabilit, în special prin stabilirea sancțiunilor pentru directorii și managerii autorităților de supraveghere a pieței europene și internaționale care nu își îndeplinesc obligațiile, având în vedere daunele pe care le aduce o astfel de nerespectare a băncilor și funcționării corecte a sistemului financiar, precum și economiei, întreprinderilor și persoanelor.

5.2 CESE salută efortul mai mare de a proteja consumatorii de produse financiare prin introducerea răspunderii civile a agențiilor de rating de credit, cu privire la care Parlamentul European și Consiliul au luat în considerare un aviz anterior al CESE⁽¹¹⁾. Consideră însă că această porțiune ar trebui detaliată mai mult și ar trebui să fie mult mai clară. De asemenea, ar trebui corelată în mod clar cu sancțiuni pe care să le poată impune AEVMP.

5.3 CESE are anumite îndoieli cu privire la încercarea regulamentului de a genera mai multă concurență pe piața ratingului de credit prin introducerea unei scale de rating armonizate. Cu toate acestea, sprijină această mișcare în măsura în care ea permite compararea mai ușoară a ratingurilor.

5.4 CESE consideră că, în efortul de a îmbunătăți calitatea, transparența, independența, pluralitatea opiniilor și concurența în acordarea ratingurilor, Comisia trebuie să instituie o agenție de rating europeană independentă, care să acorde ratinguri independente pentru datoriile suverane, protejând astfel interesul comun.

5.5 CESE este de acord cu necesitatea de a se restricționa proprietatea asupra agențiilor de rating pentru a se asigura

statutul independent al acestora, dar ar prefera o garanție a independenței lor absolute. În același timp, trebuie să se asigure faptul că nici un investitor nu deține – nici măcar în mod indirect – mai mult de un anumit procent din capitalul agenției.

5.6 CESE se teme că inclusiv prevederea ca participanții de pe piața financiară să-și facă propriile ratinguri și să reducă dependența de ratinguri externe nu va garanta obiectivitatea deciziilor luate de participanții la piață și nici o gamă mai mare de opinii. Totodată, Comitetul are îndoieli cu privire la posibilitățile instituțiilor financiare mai mici de a institui unități de analiză pentru a elabora aceste ratinguri.

5.7 CESE își exprimă unele temeri cu privire la aplicarea răspunderii civile la agențiile de rating, deoarece aceste agenții au acordat în multe ocazii ratinguri greșite fără să-și fi asumat răspunderea până în prezent pentru aceste erori – cu doar câteva excepții. Ca atare, CESE nu este convins că regulamentul propus va putea schimba această stare de fapt. Totodată, CESE consideră că ar fi cazul să fie consolidată în modul cel mai coerent și eficient posibil răspunderea civilă a instituțiilor care utilizează ratingurile în furnizarea anumitor servicii, precum în situația răspunderii băncilor în momentul acordării de consultanță pentru investiții.

5.8 Trebuie să existe un accent, în opinia Comitetului, pe revizuirea monitorizării agențiilor de rating, care în prezent nu este suficient de amplă și ar trebui efectuată într-un mod cât mai sistematic, coerent și cuprinzător cu putință.

5.9 CESE consideră că normele propuse pentru combaterea conflictului de interese sunt esențiale, însă consideră propunerea prea vagă cu privire la punctele relevante. Acestea trebuie explicitate în mai mare detaliu, mai ales în ceea ce privește definirea obligațiilor diverselor instituții care monitorizează respectarea normelor.

5.10 CESE ajunge la aceeași concluzie cu privire la aspectele tehnice și la modul în care Indicele european de rating (EURIX) este definit în fapt, dar întrebă în acest sens dacă un astfel de indice poate oferi cu adevărat informații suplimentare.

5.11 Propunerea face referire la ratingurile de credit ale țărilor, însă nu este furnizată nicio definiție precisă a ce se înțelege prin „țară”. Aceasta este o problemă importantă, deoarece situația financiară a unei țări este influențată și de fondurile sale sociale și de asigurări de sănătate, care sunt legate, în mod direct sau indirect, de bugetul național. Cetățeanul are dreptul să știe dacă asigurarea nevoilor sale de sănătate sau sociale este pusă în pericol.

5.12 Ratingurile de țară trebuie definite cu foarte mare grijă, deoarece influențează multe aspecte ale modului de operare al unei țări pe piețele financiare. Ca atare, Comisia trebuie să acorde o mai mare atenție ratingului datoriei suverane și să vină cu o soluție mai detaliată.

⁽¹¹⁾ Avizul CESE pe tema Agenției de rating de credit, JO C 54, 19.2.2011, p. 37.

5.13 Una dintre principalele chestiuni nerezolvate rămâne cea a insuficienței independenței a agențiilor de rating de credit, rezultate în special din utilizarea modelului „emitentul plătește”, care face ca ratingurile să pară acordate mai degrabă în beneficiul emitentului decât pentru a satisface nevoile investitorului. CESE consideră că introducerea unei reguli de rotație nu va reprezenta o măsură de reglementare suficientă pentru a echilibra principiul „emitentul plătește”. De aceea propune luare în considerare a unor alte mijloace de restricționare a posibilității emitenților de a alege o agenție de rating care să le convină.

5.14 În opinia CESE, regula de rotație, în formula propusă, nu merge suficient de departe încât să satisfacă așteptările pe care le-ar încuraja introducerea ei, mai cu seamă în ceea ce privește crearea unor noi oportunități de piață. Din acest motiv, Comitetul consideră că regulamentul ar trebui să prevadă perioade mai scurte în cursul cărora emitentul să poată face uz de serviciile aceleiași agenții de rating sau perioade mai lungi în care să nu dispună de această opțiune. O altă soluție posibilă este ca agențiile de rating să fie alese prin tragere la sorți. CESE propune, de asemenea, eliminarea cuvântului „consecutiv” din formularea „a acordat ratinguri consecutiv la mai mult de zece instrumente de datorie” în toate articolele relevante.

Bruxelles, 29 martie 2012

Președintele
Comitetului Economic și Social European
Staffan NILSSON

ANEXA

la avizul Comitetului Economic și Social European

Următorul text al avizului secțiunii a fost respins în favoarea amendamentelor adoptate în sesiunea plenară, dar a întrunit cel puțin o pătrime din voturile exprimate:

Punctul 5.4

„CESE consideră că, în efortul de a îmbunătăți calitatea, transparența, independența, pluralitatea opiniilor și concurența în acordarea ratingurilor, Comisia trebuie să instituie o agenție de rating europeană independentă, care să acorde ratinguri independente (pentru care emitentul va plăti), dar care să nu acorde ratinguri suverane, pentru a evita orice acuzație de conflict de interese.”

Acest text al avizului secțiunii a fost respins cu 78 de voturi împotriva, 55 de voturi pentru și 13 abțineri.
